

คำถาม-คำตอบ

ปัญหาการดำเนินการทางปกครองและการดำเนินการทางอาญาในการดำเนินคดีอาชญากรรม
โครงการให้ความรู้สร้างความเข้าใจและให้คำปรึกษาปัญหาในการดำเนินคดีอาชญากรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

โดย กลุ่มงานคดี กองตรวจและปฏิบัติการพื้นที่ ๓
สำนักเทศกิจ กรุงเทพมหานคร

คำนำ

ด้วยสำนักเทคนิคได้จัดทำโครงการให้ความรู้สร้างความเข้าใจและให้คำปรึกษาในการดำเนินคดีอาการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำและแก้ไขปัญหาด้านการดำเนินคดีอาการของสำนักงานเขตให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและเป็นการลดข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานการดำเนินคดีอาการโดยสำนักเทคนิคได้ออกพื้นที่ในการดำเนินการโครงการทั้ง ๖ กลุ่มเขต ซึ่งได้มีการสอบถามปัญหาการปฏิบัติงานทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาทางปฏิบัติในการดำเนินคดีอาการทั้งในส่วนของการดำเนินการทางปกครองและการดำเนินการทางอาญา

สำนักเทคนิคโดย กลุ่มงานคดี กองตรวจและปฏิบัติการพื้นที่ ๓ จึงได้ดำเนินการจัดทำรวบรวมคำถามและคำตอบปัญหาในการดำเนินคดีอาการทั้งปัญหาการดำเนินการทางปกครองและปัญหาการดำเนินการทางอาญา เพื่อเป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติที่สนใจสามารถค้นคว้ามาเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนได้ รวมทั้งสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ได้ต่อไป ซึ่งคณะผู้จัดทำจึงหวังว่าการรวบรวมคำถามและคำตอบในการดำเนินคดีอาการฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องไม่มากนักน้อย

กลุ่มงานคดี กองตรวจและปฏิบัติการพื้นที่ ๓

สำนักเทคนิค กรุงเทพมหานคร

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

หน้า

ปัญหาการดำเนินการทางปกครองและการดำเนินการทางอาญาในการดำเนินคดีอาคาร โครงการให้ความรู้สร้างความเข้าใจและให้คำปรึกษาปัญหาในการดำเนินคดีอาคาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๑ ปัญหาการดำเนินการทางปกครอง	๑
๑. คำถามข้อ ๑ ไม่พบเอกสารในการดำเนินคดี เอกสารไม่ครบถ้วน รวมทั้งคดีค้างเก่า เอกสารก็ชำรุดเสียหาย	๑
๒. คำถามข้อ ๒ การดำเนินคดีขาดความต่อเนื่องไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายหรือ ระเบียบที่กำหนดเนื่องจากบุคลากรเขตโยกย้ายบ่อย	๑
๓. คำถามข้อ ๓ ไม่มีแนวทางปฏิบัติในการเข้ารื้อถอนอาคารที่ชัดเจน	๑
๔. คำถามข้อ ๔ ไม่สามารถหาผู้รับจ้างเข้ารื้อถอนอาคารได้ เนื่องจากไม่มีผู้สนใจเสนอราคา	๓
๕. คำถามข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ทั้งในข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และขั้นตอนในการดำเนินการ	๓
๖. คำถามข้อ ๖ เจ้าหน้าที่มีภารกิจอื่นๆ ทำให้ไม่มีเวลาดูแลให้งานคดีด้านอาคารโดยตรง ทำให้คดีล่าช้า	๓
๗. คำถามข้อ ๗ กำลังเจ้าหน้าที่และเครื่องมือรื้อถอนมีไม่เพียงพอกับปริมาณงาน	๓
๘. คำถามข้อ ๘ ระยะเวลาในการดำเนินการมีจำกัด ต้องประสานหน่วยงานภายนอกหลายขั้นตอน เช่น ตำรวจ สำนักงานที่ดิน พนักงานอัยการ ศาล ฯ	๔
๙. คำถามข้อ ๙ กระบวนการออกคำสั่งผิดพลาด ใช้แบบคำสั่งไม่ถูกต้อง	๔
๑๐. คำถามข้อ ๑๐ การก่อสร้างอาคารในช่องว่างระหว่างอาคารโดยมิได้รับอนุญาตและผู้ ก่อสร้างไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่โดยบอกเพียงว่าเจ้าของที่ดิน ให้ดำเนินการก่อสร้าง เมื่อตรวจสอบจากเอกสารโฉนดที่ดินปรากฏว่า ในที่ดินมีชื่อห้างหุ้นส่วนจำกัดเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ เมื่อตรวจสอบหลักฐาน การจดทะเบียนนิติบุคคลห้างหุ้นส่วนดังกล่าวพบว่าได้จดทะเบียนยกเลิกห้างฯ ไปแล้ว ปัญหากรณีดังกล่าวจะต้องดำเนินคดีอาคารกับผู้ใด อย่างไร	๕

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
๑๑. คำถามข้อ ๑๑ คดีค้างเก่ามีจำนวนมาก เจ้าหน้าที่คนปัจจุบันไม่สามารถทราบข้อเท็จจริงได้ครบถ้วน ไม่ทราบขั้นตอนการดำเนินคดี	๖
๑๒. คำถามข้อ ๑๒ คดีเก่ามีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ต้องดำเนินการแก่ผู้ถือกรรมสิทธิ์คนปัจจุบันอีกหรือไม่ อย่างไร	๖
๑๓. คำถามข้อ ๑๓ สมุดคุมคดีของสำนักงานเขตมีข้อมูลไม่ครบถ้วน	๗
๑๔. คำถามข้อ ๑๔ นิติกรเขตมีภารกิจหลายด้าน ส่วนใหญ่เป็นภาคสนามทำให้ทำงานด้านเอกสารวิชาการและกฎหมายได้ไม่เต็มที่	๗
๑๕. คำถามข้อ ๑๕ เมื่อออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว เจ้าของอาคารไม่มีความรู้ความเข้าใจในความผิดตามกฎหมายควบคุมอาคาร จึงมักจะไม่ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามคำสั่ง	๗
๑๖. คำถามข้อ ๑๖ สำนักงานเขตต้องดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดเนื่องจากการอนุญาตของสำนักงานโยธาด้วยแต่ในการดำเนินคดีจะต้องใช้เอกสารจำนวนมาก ประกอบกับอัตราค่าล้างของสำนักงานเขตมีไม่เพียงพอ จึงไม่คล่องตัวในการดำเนินการ	๗
๑๗. คำถามข้อ ๑๗ การพิจารณายุติคดีของสำนักเทศกิจลงรายละเอียดเกินไป ไม่สามารถยุติคดีได้	๗
๑๘. คำถามข้อ ๑๘ ต้องการคู่มือปฏิบัติราชการ ขั้นตอนการดำเนินคดีอาคารให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธา เพื่อมีให้งานคดีอาคารล่าช้า	๗
๑๙. คำถามข้อ ๑๙ คดีอาคารค้างเก่าๆ เกี่ยวกับมาตรการเหตุเดือดร้อนรำคาญ (กรณีผ้าใบป้องกันมลภาวะ) ปัจจุบันอาคารก่อสร้างแล้วเสร็จไปนานแล้ว จะขออนุมัติยุติคดีได้หรือไม่	๘
๒๐. คำถามข้อ ๒๐ ป้ายโฆษณาบนอาคารซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอาคาร นอกจากจะดำเนินคดีกับเจ้าของอาคารแล้ว ยังจะสามารถดำเนินคดีกับผู้โฆษณาได้ด้วยหรือไม่	๗
๒๑. คำถามข้อ ๒๑ สำนักงานเขตมีความประสงค์จะขออนุมัติยุติการดำเนินการทางปกครองและทราบผลการดำเนินการทางอาญา จะดำเนินการรวบรวมเอกสารอย่างไร	๘
๒๒. คำถามข้อ ๒๒ ตามที่ได้มีการจัดทำโครงการ “บ้านมั่นคงริมคลอง” ซึ่งมีผู้ครอบครองอาคารบางหลังเป็นผู้บุกรุกพื้นที่ราชพัสดุ โดยบางส่วนรुकล้ำทั้งหลัง บางส่วนรुकล้ำเพียงบางส่วนจะต้องดำเนินการอย่างไร	๘

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

๒๓. คำถามข้อ ๒๓ การแจ้งสิทธิให้ผู้รับคำสั่งทราบ ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ก่อนที่จะออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้รับคำสั่งซึ่งเป็นผู้ถูกระทบสิทธิได้โต้แย้งมีความจำเป็นหรือไม่ เพียงใด ๙
๒๔. คำถามข้อ ๒๔ กรณีป้ายโฆษณาที่ติดตั้งอยู่บนดาดฟ้าของอาคาร เป็นการกระทำความผิดฐานก่อสร้างอาคารโดยมิได้รับอนุญาตหรือดัดแปลงอาคารโดยมิได้รับอนุญาต และต้องออกคำสั่งกับผู้ใด ๙
๒๕. คำถามข้อ ๒๕ ตามหนังสือกรุงเทพมหานครที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ได้กำหนดเรื่องการลงสมุดคดีไว้แล้ว กรณีคดีต่างๆจะลงข้อมูลอย่างไร และลงคุมอย่างไร ๑๐
๒๖. คำถามข้อ ๒๖ กรณีมีการฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ ห้ามเข้า ต้องมีการตรวจสอบการฝ่าฝืนทุกวันไว้เป็นหลักฐานหรือไม่ ๑๐
๒๗. คำถามข้อ ๒๗ กรณีอาคารประเภทควบคุมการใช้ประเภทหนึ่ง เปลี่ยนเป็นอาคารประเภทไม่ควบคุมการใช้อีกประเภทหนึ่ง จะต้องดำเนินการอย่างไร ๑๐
๒๘. คำถามข้อ ๒๘ ตามหนังสือกรุงเทพมหานครที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๗ ในส่วนของการดำเนินคดีอาญา ซึ่งกำหนดให้ฝ่ายโยธารวบรวมเอกสารและมอบคดีให้ฝ่ายเทศกิจไปร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนนั้น ตามตัวอย่างหนังสือ มอบอำนาจร้องทุกข์ แบบ ส.๔ จะขอเปลี่ยนชื่อส่วนราชการทำแบบหนังสือมอบอำนาจร้องทุกข์จาก “ฝ่ายโยธา” เป็น “ฝ่ายเทศกิจ” ได้หรือไม่ ๑๑
๒๙. คำถามข้อ ๒๙ คดีอาคารต่างๆ เป็นการบังคับคดีตามคำพิพากษา แต่ปัจจุบันได้มีการแก้ไขกฎหมาย โดยให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเข้าบังคับรื้อถอนอาคารได้เอง แต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่กล้าที่จะเข้าดำเนินการรื้อถอนอาคารเอง เพราะเกรงว่าจะถูกเจ้าของอาคารฟ้องกลับในข้อหาบุกรุกและทำให้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายอาญา ๑๑
๓๐. คำถามข้อ ๓๐ กรณีคดีอาคารได้มีการออกคำสั่งกับนิติบุคคลและกรรมการ ต่อมาอาคารนั้นได้มีการแก้ไขเสร็จแล้วและจะยุติคดี แต่มีการเปลี่ยนตัวกรรมการ สามารถยุติการดำเนินการทางปกครองได้หรือไม่ ๑๑

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

๓๑. คำถามข้อ ๓๑ สำนักงานเขตได้ออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นกับเจ้าของป้ายโฆษณา ซึ่งก่อสร้างบนอาคารตึกแถวโดยไม่ได้รับอนุญาตครบทุกชั้นตอนแล้ว แต่เจ้าหน้าที่ไม่ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แน่ชัดว่าเป็นโครงสร้างของอาคารตึกหลังใด ระหว่างมีการเพิกถอนคำสั่งเดิมเพื่อกำหนดคำสั่งใหม่ ได้มีการรื้อถอนป้ายโฆษณาดังกล่าวออกไปแล้ว ควรดำเนินการอย่างไร ๑๒
๓๒. คำถามข้อ ๓๒ ตามโครงการตรวจก่อนซื้อไม่ต้องรื้อภายหลัง สำนักงานเขตมีหนังสือแจ้งกรมที่ดินไปแล้วแต่ไม่ได้รับความร่วมมือ จะมีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร ๑๒
๓๓. คำถามข้อ ๓๓ เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งให้รื้อถอนอาคารและสำนักงานเขตเข้าทำการรื้อถอนอาคารเองแล้ว ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงเจ้าของอาคาร จะเรียกค่ารื้อถอนได้จากใคร ๑๒
๓๔. คำถามข้อ ๓๔ สำนักการโยธาส่งเรื่องให้สำนักงานเขตดำเนินคดีเรื่องมาตรการป้องกันมลภาวะด้านฝุ่นละออง ซึ่งสำนักงานเขตได้ออกคำสั่งทางปกครองโดยเจ้าของอาคารได้ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ทว่ามีได้มีการแจ้งความดำเนินการทางอาญาและเจ้าหน้าที่ที่ทำเรื่องได้เกษียณไปแล้ว สำนักงานเขตจะดำเนินการอย่างไรต่อไป ๑๒
๓๕. คำถามข้อ ๓๕ สำนักการโยธาส่งสำนวนคดีก่อสร้างสะพานผิดไปจากแบบที่ได้รับอนุญาตให้สำนักงานเขตดำเนินการ ซึ่งสำนักงานเขตได้ออกคำสั่ง ค.๓ และ ค.๑๐ แล้ว แต่สะพานก่อสร้างเสร็จก่อนออกคำสั่งให้รื้อถอนอาคารและมีแนวโน้มว่าจะมีการยกสะพานดังกล่าวให้กรุงเทพมหานคร จะต้องออกคำสั่งให้รื้อถอนอาคารกับใคร ๑๓
๓๖. คำถามข้อ ๓๖ อาคารถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ต่อมาได้มีการแก้ไขโดยถูกต้องแล้ว แต่ไม่เคยส่งข้อมูลคดีให้สำนักเทศกิจ หากจะยุติคดีต้องส่งให้สำนักเทศกิจอีกหรือไม่ ๑๓
๓๗. คำถามข้อ ๓๗ สำนักงานเขตออกคำสั่ง ค.๓ และ ค.๑๐ แล้ว เจ้าของอาคารไม่อุทธรณ์คำสั่ง ต่อมาสำนักงานเขตออกคำสั่ง ค.๑๕ เจ้าของอาคารยื่นอุทธรณ์คำสั่ง จะมีผลต่อคำสั่ง ค.๓ และ ค.๑๐ รวมถึงการปรับรายวันตามคำสั่งนั้นๆ หรือไม่ ๑๓

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

ส่วนที่ ๒ ปัญหาการดำเนินการทางคดีอาญา

๓๘. คำถามข้อ ๑	คดีอาญาเมื่อแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแล้ว แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้ ทำให้คดีไม่ยุติ	๑๔
๓๙. คำถามข้อ ๒	พนักงานสอบสวนไม่เร่งรัดดำเนินคดีอาญา คดีล่าช้าเป็นผลให้เจ้าของอาคารไม่เกรงกลัวและทำให้คดีอาญาขาดอายุความ	๑๔
๔๐. คำถามข้อ ๓	พนักงานสอบสวนไม่รับแจ้งความดำเนินคดี ต้องรอให้ผู้บังคับบัญชาสั่งการก่อนจึงจะดำเนินการได้	๑๔
๔๑. คำถามข้อ ๔	สถานีตำรวจไม่แจ้งผลคดีอาญาให้ทราบ ส่งผลให้ไม่สามารถยุติคดีได้	๑๕
๔๒. คำถามข้อ ๕	กระบวนการในการดำเนินคดีอาญาต้องประสานหน่วยงานภายนอก จึงไม่มีความคล่องตัว เกิดความล่าช้า	๑๕
๔๓. คำถามข้อ ๖	เมื่อแจ้งความดำเนินคดีแล้ว พนักงานสอบสวนไม่สอบปากคำทันที หรือเรียกสอบปากคำล่าช้า	๑๕
๔๔. คำถามข้อ ๗	อาคารที่มีการกระทำผิดได้รื้อถอนแล้ว แต่ไม่สามารถติดตามผลทางอาญาจากสถานีตำรวจนครบาลพื้นที่ที่เกิดเหตุได้	๑๕
๔๕. คำถามข้อ ๘	กรณีคดีอาชญากรรมเกิดขึ้นเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๓๘ มีการกระทำความผิดฐานก่อสร้างอาคารผิดจากแบบที่ได้รับอนุญาต และก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาต การที่สำนักงานเขตใช้ดุลพินิจไม่ดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดบางคน เพราะเห็นว่าไม่มีเจตนากระทำความผิด เนื่องจากได้มีการแก้ไขอาคารแล้วนั้น ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่	๑๖
๔๖. คำถามข้อ ๙	ในส่วนของการดำเนินคดีอาญา กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งว่าหาสำนวนไม่พบ คดีขาดอายุความ หรือพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง จะเข้าดำเนินการรื้อถอนอาคารได้หรือไม่ อย่างไร	๑๖
๔๗. คำถามข้อ ๑๐	การดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายใหม่เกี่ยวกับนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดตามหนังสือกรุงเทพมหานครที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ต้องดำเนินการอย่างไรต่อกรรมการหรือผู้จัดการทุกคนของนิติบุคคลนั้น	๑๖

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
๔๘. คำถามข้อ ๑๑ การดำเนินคดีอาญากับนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดตามกฎหมายใหม่ เมื่อกฎหมายใหม่มีผลใช้บังคับแล้ว สามารถนำมาบังคับย้อนหลังได้หรือไม่	๑๗
๔๙. คำถามข้อ ๑๒ การดำเนินคดีอาญากับนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดตามกฎหมายใหม่ มีผลต่อการดำเนินการทางปกครองหรือไม่ ต้องออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นกับผู้ใดบ้าง	๑๗
๕๐. คำถามข้อ ๑๓ ในหนังสือแจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีกับนิติบุคคล พนักงานสอบสวน ให้ระบุว่า จะดำเนินคดีกับใคร เช่น ให้ออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นกับกรรมการ ด้วยจึงจะรับแจ้งความ ถ้าไม่ระบุชื่อกรรมการได้หรือไม่	๑๗
๕๑. คำถามข้อ ๑๔ คดีอาญาศาลมีคำพิพากษาในความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ปรับรายวันจนกว่าจะมีการแก้ไขอาคารให้ถูกต้อง ปัจจุบันอาคารยังไม่มีแก้ไข จะดำเนินการอย่างไร	๑๘
๕๒. คำถามข้อ ๑๕ การปรับรายวันหลายฐานความผิด จะนับอายุความอย่างไรว่าคดีขาดอายุความหรือไม่	๑๘

ส่วนที่ ๑ ปัญหาการดำเนินการทางปกครอง

คำถามข้อ ๑ ไม่พบเอกสารในการดำเนินคดี เอกสารไม่ครบถ้วน รวมทั้งคดีค้างเก่าเอกสารก็ชำรุดเสียหาย

คำตอบ เพื่อป้องกันสำนวนคดีสูญหายสำนักงานเขตควรถือปฏิบัติตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๒๘ ถึง ข้อ ๒๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับส่งงานในหน้าที่ราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธาที่เป็นเจ้าของเรื่องจัดทำบัญชีเอกสารการดำเนินคดีแต่ละคดี โดยระบุรายการและจำนวนเอกสารให้ครบถ้วน และเก็บรักษาเอกสารอย่างเอกสารสำคัญ กรณีมีการโยกย้ายหรือเปลี่ยนแปลงหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ให้นำบัญชีเอกสารการดำเนินคดีมาเป็นส่วนหนึ่งของเอกสารการส่งมอบงานด้วย โดยให้หัวหน้าฝ่ายโยธาและผู้รับมอบงานมีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารให้ครบถ้วนก่อนรับมอบงาน หากพบว่าเอกสารไม่ครบถ้วนให้รายงานผู้อำนวยการเขตโดยด่วน รวมทั้งจัดทำสมุดคัมภีร์เพื่อควบคุมคดีของสำนักงานเขต โดยให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเสนอรายงานหัวหน้าฝ่าย ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และผู้อำนวยการเขตตามลำดับ พิจารณาสั่งการเพื่อควบคุมดูแลการดำเนินคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งของกรุงเทพมหานคร โดยเคร่งครัด

คำถามข้อ ๒ การดำเนินคดีขาดความต่อเนื่องไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายหรือระเบียบที่กำหนด เนื่องจากบุคลากรเขตโยกย้ายบ่อย

คำตอบ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดทำสมุดคัมภีร์และบัญชีส่งมอบสำนวนคดีโดยถือปฏิบัติตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๒๘ และข้อ ๒๙ ซึ่งจะทำให้ผู้รับมอบงานต่อสามารถทราบรายละเอียดของสำนวนและดำเนินคดีตามขั้นตอนของกฎหมายได้อย่างต่อเนื่อง

คำถามข้อ ๓ ไม่มีแนวทางปฏิบัติในการเข้ารื้อถอนอาคารที่ชัดเจน

คำตอบ กรุงเทพมหานครได้กำหนดแนวทางปฏิบัติซึ่งได้มีหนังสือสั่งการ ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๑๕ ถึง ข้อ ๒๑ ดังนี้

๑. ให้ฝ่ายโยธาขออนุมัติต่อผู้อำนวยการเขตนำเจ้าหน้าที่พร้อมแรงงานเข้ารื้อถอนอาคารทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อให้อาคารดังกล่าวไม่สามารถใช้งานได้

หากไม่สามารถรื้อถอนอาคารได้ทั้งหมดให้สำนักงานเขตประมาณราคาค่ารื้อถอนและดำเนินการจัดจ้างเพื่อให้ได้ผู้รับจ้างรื้อถอนอาคาร ถ้าไม่สามารถหาตัวผู้รับจ้างมาดำเนินการได้ให้สำนักงานเขตสรุปสภาพปัญหาและเหตุผลความจำเป็นเพื่อนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการให้คำปรึกษาและสนับสนุนสำนักงานเขตในการรื้อถอนอาคารโดยให้คณะกรรมการให้คำปรึกษาและสนับสนุนสำนักงานเขตในการรื้อถอนอาคาร โดยมีรองปลัดกรุงเทพมหานครเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ในการให้คำปรึกษา แนะนำการแก้ไขปัญหา

/กระบวนกร...

กระบวนการในการรื้อถอนอาคารของสำนักงานเขต และให้การสนับสนุนเครื่องมือ แรงงาน หรืออื่นๆ ร่วมกับเครื่องมือและแรงงานของสำนักงานเขตที่มีอยู่ เพื่อให้การดำเนินการของสำนักงานเขตบรรลุวัตถุประสงค์ตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น (ตามข้อ ๑๖)

๒. ก่อนเข้าดำเนินการรื้อถอนให้ฝ่ายโยธาดำเนินการดังนี้ (ตามข้อ ๑๗)

๒.๑ มีหนังสือแจ้งเตือนผู้รับคำสั่งให้ดำเนินการรื้อถอนอาคารภายในระยะที่กำหนด และระบุด้วยว่าหากไม่ดำเนินการภายในกำหนดเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะเข้าดำเนินการรื้อถอนอาคารตามมาตรา ๔๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายตามจำนวนที่กำหนด รวมทั้งเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๒๕ ต่อปี ตามมาตรา ๕๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ด้วย

๒.๒ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๒ ให้ฝ่ายโยธาทำประกาศเจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดการรื้อถอนและการยึดวัสดุที่รื้อถอน ไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ บริเวณที่มีการกระทำดังกล่าวไม่น้อยกว่า ๗ วัน ก่อนวันทำการรื้อถอน และให้ทำหนังสือจัดส่งประกาศดังกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ดำเนินการ หรือผู้ควบคุมงาน แล้วแต่กรณีทราบ

๒.๓ มีหนังสือขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่เพื่อเป็นพยานในการรื้อถอน

๒.๔ มีหนังสือถึงการประสานครหลวง การไฟฟ้านครหลวง ส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความสะดวกในการรื้อถอน

๓. ในวันทำการรื้อถอนให้ผู้อำนวยการเขตหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ควบคุมสั่งการในการรื้อถอน โดยใช้ความระมัดระวังตามควรแก่พฤติการณ์

กรณีมีการต่อสู้ขัดขวาง ให้ฝ่ายโยธาร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน และให้เจ้าหน้าที่พิจารณาใช้กำลังเข้าดำเนินการรื้อถอนตามสมควรแก่เหตุ ในกรณีจำเป็นอาจขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ (ตามข้อ ๑๘)

๔. เมื่อได้ดำเนินการครบถ้วนตามแนวทางข้างต้นแล้ว หากไม่สามารถดำเนินการรื้อถอนอาคารได้ให้ฝ่ายโยธาดำเนินการแจ้งเตือนผู้รับคำสั่งให้ดำเนินการรื้อถอนอาคารภายในระยะเวลาที่กำหนดหากไม่ดำเนินการจะใช้มาตรการบังคับทางศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังต่อไป (ตามข้อ ๑๙)

๕. ในระหว่างดำเนินการรื้อถอนหากเจ้าของอาคารประสงค์จะทำการรื้อถอนอาคารเองทั้งหมดหรือบางส่วนสามารถทำได้ แต่ต้องจัดหาหลักประกันเป็นเงินสด หรือเช็คเงินสดมาวางไว้เป็นประกันว่าจะเข้าดำเนินการรื้อถอนอาคารให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด (ตามข้อ ๒๑)

/คำถาม...

คำถามข้อ ๔ ไม่สามารถหาผู้รับจ้างเข้ารีดถอนอาคารได้ เนื่องจากไม่มีผู้สนใจเสนอราคา

คำตอบ การรีดถอนอาคารให้ฝ่ายโยธาของอนุมัติรีดถอนอาคารต่อผู้อำนวยการเขตและนำเจ้าหน้าที่พร้อมแรงงานเข้ารีดถอนอาคารทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อให้อาคารดังกล่าวไม่สามารถใช้งานได้ หากไม่สามารถรีดถอนอาคารได้ทั้งหมดให้สำนักงานเขตเสนอสภาพปัญหา และเหตุผลความจำเป็นเพื่อนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการให้คำปรึกษาและสนับสนุนสำนักงานเขตในการรีดถอนอาคาร โดยให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ในการให้คำปรึกษา แนะนำการแก้ไขปัญหา กระบวนการในการรีดถอนอาคารของสำนักงานเขต และให้การสนับสนุนเครื่องมือ แรงงาน หรืออื่นๆ ร่วมกับเครื่องมือและแรงงานของสำนักงานเขตที่มีอยู่ เพื่อให้การดำเนินการของสำนักงานเขตบรรลุวัตถุประสงค์ตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยปฏิบัติตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๑๖

คำถามข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ทั้งในข้อกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ และขั้นตอนในการดำเนินการ

คำตอบ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทำความเข้าใจ ศึกษาวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินคดีอาคารตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ให้เข้าใจถ่องแท้ ซึ่งหากมีข้อขัดข้องในการดำเนินการบังคับการเกี่ยวกับกฎหมายในส่วนการควบคุมอาคารสามารถหารือไปยังสำนักเทศกิจได้

คำถามข้อ ๖ เจ้าหน้าที่มีภารกิจอื่นๆ ทำให้ไม่มีเวลาทุ่มเทให้งานคดีด้านอาคารโดยตรง ทำให้คดีล่าช้า

คำตอบ ให้สำนักงานเขตรวบรวมปริมาณงานทั้งหมด เสนอเรื่องไปยังสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร (ก.ก.) เพื่อพิจารณาวิเคราะห์เพิ่มอัตรากำลังให้ต่อไป

คำถามข้อ ๗ กำลังเจ้าหน้าที่และเครื่องมือรีดถอนมีไม่เพียงพอกับปริมาณงาน

คำตอบ กรณีบุคลากรมีไม่เพียงพอกับปริมาณงานนั้น ให้สำนักงานเขตรวบรวมปริมาณงานทั้งหมด เสนอเรื่องไปยังสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร (ก.ก.) เพื่อพิจารณาวิเคราะห์เพิ่มอัตรากำลังให้ต่อไป

ส่วนกรณีมีเครื่องมือรีดถอนไม่เพียงพอกับปริมาณงานนั้น ให้สำนักงานเขตส่งเรื่องให้คณะกรรมการให้คำปรึกษาและสนับสนุนสำนักงานเขตในการรีดถอนอาคาร เพื่อให้คำปรึกษาและให้การสนับสนุนเครื่องมือเครื่องจักรในการรีดถอนต่อไป

/คำถาม...

คำถามข้อ ๘ ระยะเวลาในการดำเนินการมีจำกัด ต้องประสานหน่วยงานภายนอกหลายขั้นตอน เช่น ตำรวจ สำนักงานที่ดิน พนักงานอัยการ ศาล ฯ

คำตอบ ตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขและได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการเกี่ยวกับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารไว้เป็นลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจนแล้ว เช่น กรณีสถานีตำรวจนครบาล เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธาที่ได้รับมอบอำนาจต้องดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนภายใน ๗ วัน นับจากวันที่ผู้อำนวยการเขตลงนามในหนังสือและติดตามผลทุก ๓ เดือนจนกว่าคดีจะถึงที่สุด หรือกรณีพนักงานอัยการ เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษปรับจำเลยแล้วให้ฝ่ายโยธาติดตามผลว่าจำเลยได้ชำระค่าปรับภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ศาลพิพากษาหรือไม่ ถ้าจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้ประสานพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการยึดทรัพย์หรือกักขังจำเลยแทนค่าปรับ หรือกรณีการปรับรายวันตามคำพิพากษา โดยประสานพนักงานอัยการเพื่อให้ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาต่อไป

คำถามข้อ ๙ กระบวนการออกคำสั่งผิดพลาด ใช้แบบคำสั่งไม่ถูกต้อง

คำตอบ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบศึกษากฎหมาย ขั้นตอน แนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องและแบบคำสั่งให้ชัดเจนก่อนออกคำสั่ง โดยถือปฏิบัติตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ โดยมีกระบวนการขั้นตอน ดังนี้ เมื่อฝ่ายโยธาตรวจพบการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคาร โดยฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะแล้วเสร็จหรือไม่ให้ฝ่ายโยธาจัดทำเอกสารหลักฐาน ภาพถ่าย รวมทั้งพยานบุคคล (ถ้ามี) และออกคำสั่งเรียงตามลำดับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ คือ

๑. ออกคำสั่งให้ระงับการกระทำ (มาตรา ๔๐ (๑))

๒. ออกคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใดๆ ของอาคารหรือบริเวณที่มีการฝ่าฝืน โดยต้องกำหนดบริเวณหรือส่วนต่างๆ ของอาคารที่ห้ามใช้หรือห้ามเข้าให้ชัดเจน (มาตรา ๔๐ (๒))

๓. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มิคำสั่งตามข้อ ๑

๓.๑ ถ้าอาคารนั้นสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ ให้ออกคำสั่งให้เจ้าของอาคาร ยื่นคำขออนุญาต หรือดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน (มาตรา ๔๑)

๓.๒ ถ้าอาคารนั้นไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ ให้ออกคำสั่งให้รื้อถอนให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน (มาตรา ๔๒)

/ทั้งนี้...

ทั้งนี้ ก่อนออกคำสั่งให้ฝ่ายโยธาตรวจสอบให้แน่ชัดว่าใครเป็นผู้กระทำความผิด และกระทำความผิดฐานใดบ้าง ถ้ามีผู้กระทำความผิดหลายคนให้ดำเนินคดีให้ครบทุกคน และทุกฐานความผิด และในการออกคำสั่งให้ใช้แบบคำสั่งตามที่กฎหมายกำหนด โดยต้องระบุชื่อ - สกุล ของบุคคลที่จะแจ้งคำสั่งให้ชัดเจน กรณีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคลให้ระบุชื่อนิติบุคคล และรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำความผิด ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมาย ข้อพิจารณา การอุทธรณ์ และระยะเวลาในการอุทธรณ์ให้ครบถ้วนชัดแจ้งเพียงพอที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งสามารถเข้าใจได้

กรณีฝ่ายโยธาตรวจพบว่าคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ออกไปแล้ว กำหนดเงื่อนไข วิธีการในการปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือระบุส่วนของอาคารที่จะต้องแก้ไข หรือรื้อถอนไม่ครบถ้วน หรือต้องการแก้ไขเล็กน้อย ให้ฝ่ายโยธาออกคำสั่งเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไข วิธีการ หรือส่วนที่ต้องแก้ไข หรือรื้อถอนเพิ่มเติม หรือส่วนที่ต้องการแก้ไขเล็กน้อย พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้รับคำสั่งทราบ เพื่อให้ผู้รับคำสั่งดำเนินการตามคำสั่ง

กรณีฝ่ายโยธาหรือฝ่ายเทศกิจตรวจพบว่าคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ออกไปแล้วไม่ชอบด้วยกฎหมาย หากเห็นว่าควรเพิกถอน ให้ฝ่ายโยธามีหนังสือแจ้งเหตุให้ผู้รับคำสั่งทราบถึงการเพิกถอนคำสั่งฉบับเดิมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายพร้อมกับแจ้งคำสั่งใหม่

กรณีฝ่ายโยธาตรวจพบอาคารที่กำลังก่อสร้างตัดแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาต และได้ออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้เจ้าของอาคารระงับการกระทำและรื้อถอนอาคารไปแล้ว ต่อมาอาคารดังกล่าวมีการก่อสร้างตัดแปลงเพิ่มขึ้นอีก ให้ฝ่ายโยธาใช้ดุลพินิจพิจารณาว่าเป็นการกระทำผิดต่อเนื่องจากคำสั่งเดิมหรือไม่ หากเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องจากคำสั่งเดิมซึ่งมีผลบังคับอยู่ ก็เป็นความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น และไม่ต้องออกคำสั่งใหม่ แต่ถ้าเป็นการกระทำที่ขาดตอนไม่ต่อเนื่องจากคำสั่งเดิม ให้ฝ่ายโยธาออกคำสั่งใหม่ในส่วนที่มีการกระทำใหม่ โดยไม่ต้องออกคำสั่งในส่วนการกระทำเดิมที่ได้มีการออกคำสั่งไปแล้ว และให้ดำเนินคดีในความผิดต่างกรรมต่างวาระให้ครบถ้วนด้วย

คำถามข้อ ๑๐ การก่อสร้างอาคารในช่องว่างระหว่างอาคารโดยมิได้รับอนุญาตและผู้ที่ยกก่อสร้างไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่โดยบอกเพียงว่าเจ้าของที่ดินให้ดำเนินการก่อสร้าง เมื่อตรวจสอบจากเอกสารโฉนดที่ดินปรากฏว่า ในที่ดินมีชื่อห้างหุ้นส่วนจำกัดเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ เมื่อตรวจสอบหลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคลห้างหุ้นส่วนดังกล่าวพบว่าได้จดทะเบียนยกเลิกห้างฯ ไปแล้ว ปัญหากรณีดังกล่าว จะต้องดำเนินคดีอาคารกับผู้ใด อย่างไร

คำตอบ เมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัดซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินที่มีการก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตได้มีการจดทะเบียนยกเลิกห้างฯ ไปแล้ว จึงไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคลที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะดำเนินการออกคำสั่งทางปกครองได้ ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในการออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น จึงควรตรวจสอบทางทะเบียน

รายงานการชำระบัญชีว่าการจัดการทรัพย์สินในส่วนที่ดินห้างหุ้นส่วนจำกัดดังกล่าวเป็นประการใด เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นต่อไป

กรณีการดำเนินการทางอาญา หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าการก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตดังกล่าวเป็นการกระทำของห้างหุ้นส่วนจำกัดซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินในขณะนั้น ดังนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงสามารถร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีกับบุคคลผู้มีฐานะเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการในขณะนั้นได้แม้จะได้มีการจดทะเบียนยกเลิกห้างไปแล้วก็ตาม

คำถามข้อ ๑๑ คดีค้างเก่ามีจำนวนมาก เจ้าหน้าที่คนปัจจุบันไม่สามารถทราบข้อเท็จจริงได้ครบถ้วน ไม่ทราบขั้นตอนการดำเนินคดี

คำตอบ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดทำสมุดคัมคดียึดถือปฏิบัติตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๒๘ และข้อ ๒๙ ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบคนปัจจุบันสามารถดำเนินคดีได้เป็นไปโดยถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายและหากมีปัญหาข้อขัดข้องให้ประสานสำนักเทศกิจเพื่อขอทราบและหารือการดำเนินคดีให้เป็นไปโดยถูกต้องครบถ้วนขอด้วยกฎหมายต่อไป

คำถามข้อ ๑๒ คดีเก่ามีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ที่ดิน ต้องดำเนินการแก่ผู้ถือกรรมสิทธิ์คนปัจจุบัน อีกหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ เมื่อมีการออกคำสั่งกับเจ้าของเดิมถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายแล้ว แม้ภายหลังจะมีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ที่ดิน โดยตัวอาคารยังคงฝ่าฝืนกฎหมายอยู่ เจ้าพนักงานท้องถิ่นชอบที่จะดำเนินการเข้าริ้อถอนอาคารได้โดยปฏิบัติตาม มาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยไม่จำเป็นต้องออกคำสั่งให้ระงับ ห้ามใช้ และให้รื้อถอนอาคารกับเจ้าของอาคารรายใหม่อีก ส่วนเจ้าของอาคารเดิมซึ่งได้ทราบคำสั่งให้รื้อถอนอาคารแล้วไม่ปฏิบัติตาม นอกจากมีความผิดตามมาตรา ๖๕ แล้ว ยังมีความผิดตามมาตรา ๖๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ แม้จะได้โอนกรรมสิทธิ์อาคารไปให้บุคคลภายนอกแล้วก็ตาม แต่หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องการให้เจ้าของอาคารรายใหม่เป็นผู้รื้อถอนอาคารดังกล่าว ต้องออกคำสั่งใหม่ตามขั้นตอนของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ทั้งนี้ ตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๔ และหนังสือตอบข้อหารือของกรมโยธาธิการและผังเมือง ที่ มท ๐๗๑๐/๐๐๕๖ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๕ ข้อ ๑

/คำถาม...

คำถามข้อ ๑๓ สมุดคฤมคติของสำนักงานเขตมีข้อมูลไม่ครบถ้วน

คำตอบ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของสำนักงานเขตประสานกับนิติกรสำนักเทศกิจผู้รับผิดชอบคดีในพื้นที่เขต เพื่อตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องตรงกันในการจัดทำสมุดคฤมคติให้ครบถ้วน

คำถามข้อ ๑๔ นิติกรเขตมีภารกิจหลายด้าน ส่วนใหญ่เป็นภาคสนามทำให้ทำงานด้านเอกสารวิชาการ และกฎหมายได้ไม่เต็มที่

คำตอบ ให้สำนักงานเขตรวบรวมปริมาณงานเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร (ก.ก.) เพื่อพิจารณาวิเคราะห์เพิ่มอัตรากำลังให้เพียงพอตามความจำเป็นต่อไป

คำถามข้อ ๑๕ เมื่อออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว เจ้าของอาคารไม่มีความรู้ความเข้าใจในความผิด ตามกฎหมายควบคุมอาคาร จึงมักจะไม่ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามคำสั่ง

คำตอบ ควรใช้มาตรการในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน เจ้าของอาคาร หรือผู้ครอบครองอาคารในเขตพื้นที่ ทราบถึงบทลงโทษของกฎหมายที่จะบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดที่ฝ่าฝืนคำสั่ง เพื่อให้ตระหนักถึงผลการกระทำการฝ่าฝืนที่ตนจะได้รับทั้งโทษทางอาญาและทางปกครองในการรื้อถอนอาคาร

คำถามข้อ ๑๖ สำนักงานเขตต้องดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดเนื่องจากการอนุญาตของสำนักการโยธาด้วย แต่ในการดำเนินคดีจะต้องใช้เอกสารจำนวนมาก ประกอบกับอัตรากำลังของสำนักงานเขตมีไม่เพียงพอ จึงไม่คล่องตัวในการดำเนินการ

คำตอบ ให้สำนักงานเขตรวบรวมปริมาณงาน เสนอให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร (ก.ก.) เพื่อพิจารณาวิเคราะห์เพิ่มอัตรากำลังนิติกรให้เพียงพอตามความจำเป็นต่อไป

คำถามข้อ ๑๗ การพิจารณายุติคดีของสำนักเทศกิจลงรายละเอียดเกินไป ไม่สามารถยุติคดีได้

คำตอบ การเสนอขออนุมัติยุติคดีต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้น โดยหลักการต้องมีเอกสารหลักฐาน การดำเนินคดีทั้งทางปกครองและทางอาญาซึ่งมีรายละเอียดทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ชัดเจนที่จะยืนยันได้ว่าคดีอาคารดังกล่าวได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมาย ซึ่งหากการดำเนินการไม่ครบถ้วนถูกต้องตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น การอนุมัติยุติการดำเนินการทางปกครองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจไม่ชอบด้วยกฎหมายได้

คำถามข้อ ๑๘ ต้องการคู่มือปฏิบัติราชการ ขั้นตอนการดำเนินคดีอาคารให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธา เพื่อมิให้งานคดีอาคารล่าช้า

คำตอบ ปัจจุบันสำนักเทศกิจได้จัดทำหนังสือคู่มือแนวทางการดำเนินคดีอาคารเสร็จแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการจัดพิมพ์และจะให้สำนักงานเขตเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

/คำถาม...

คำถามข้อ ๑๙ คดีอาคารค้ำง่่าๆ เกี่ยวกับมาตรการเหตุเดือดร้อนรำคาญ (กรณีผ้าใบป้องกันมลภาวะ) ปัจจุบันอาคารก่อสร้างแล้วเสร็จไปนานแล้ว จะขออนุมัติยุติคดีได้หรือไม่

คำตอบ สำนักงานเขตสามารถส่งเรื่องขอยุติคดีพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องพร้อมผลคดีอาญามายังสำนักเทศกิจเพื่อสำนักเทศกิจจะได้พิจารณาเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่ออนุมัติยุติการดำเนินการทางปกครองและทราบผลการดำเนินการทางอาญาต่อไป

คำถามข้อ ๒๐ ป้ายโฆษณาบนอาคารซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอาคาร นอกจากจะดำเนินคดีกับเจ้าของอาคารแล้ว ยังจะสามารถดำเนินคดีกับผู้โฆษณาได้ด้วยหรือไม่

คำตอบ กรณีดังกล่าวสามารถดำเนินคดีกับผู้โฆษณาได้ โดยให้ผู้อำนวยการเขตในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งให้ระงับการกระทำดังกล่าว และมีคำสั่งห้ามใช้ป้ายโดยส่งคำสั่งแก่เจ้าของผลิตภัณฑ์โฆษณา ผู้รับจ้างหรือตัวแทนผู้จัดทำโฆษณาบนป้ายดังกล่าวด้วย โดยแจ้งสิทธิและระยะเวลาในการอุทธรณ์คำสั่ง บทกำหนดโทษ ค่าปรับ และปิดประกาศคำสั่งดังกล่าวพร้อมทั้งจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามใช้ไว้ ณ บริเวณป้ายดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๙๘๑ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีเกี่ยวกับป้ายที่มีลักษณะเป็นอาคาร

คำถามข้อ ๒๑ สำนักงานเขตมีความประสงค์จะขออนุมัติยุติการดำเนินการทางปกครองและทราบผลการดำเนินการทางอาญา จะดำเนินการรวบรวมเอกสารอย่างไร

คำตอบ ให้สำนักงานเขตรวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งทางปกครองและทางอาญาส่งให้สำนักเทศกิจดำเนินการตรวจสอบและทำความเข้าใจนำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อดำเนินการอนุมัติยุติการดำเนินการทางปกครองและทราบผลการดำเนินการทางอาญาต่อไป

คำถามข้อ ๒๒ ตามที่ได้มีการจัดทำโครงการ “บ้านมั่นคงริมคลอง” ซึ่งมีผู้ครอบครองอาคารบางหลังเป็นผู้บุกรุกพื้นที่ราชพัสดุ โดยบางส่วนรुकล้าทั้งหลัง บางส่วนรुकล้าเพียงบางส่วน จะต้องดำเนินการอย่างไร

คำตอบ ให้ดำเนินการตามหนังสือสำนักการโยธา ที่ กท ๐๙๐๙/๑๒๗๒ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง ขอส่งแนวทางการดำเนินคดีกับผู้บุกรุกที่สาธารณะ ดังนี้

๑. กรณีเจ้าของอาคารก่อสร้างอาคารรुकล้าที่สาธารณะบางส่วนให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

๒. กรณีที่มีการบุกรุกที่สาธารณะทั้งอาคารให้ดำเนินการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒

/คำถาม...

คำถามข้อ ๒๓ การแจ้งสิทธิให้ผู้รับคำสั่งทราบตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ก่อนที่จะออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้รับคำสั่งซึ่งเป็นผู้ถูกระทบสิทธิได้โต้แย้ง มีความจำเป็นหรือไม่ เพียงใด

คำตอบ กรณีนี้ได้มีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๙๖/๒๕๕๗ พิพากษาว่า บุคคลผู้มีสิทธิรับแจ้งสิทธิตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายอยู่แล้ว และคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกระทบสิทธิของบุคคลดังกล่าว ถ้าบุคคลนั้นไม่มีสิทธิตามกฎหมายอยู่ก่อนเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่ง โดยการกระทำของผู้นั้นฝ่าฝืนข้อห้ามของกฎหมายดังกล่าวอย่างชัดเจนและมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น เช่น รุกล้ำลำรางสาธารณะ หรือต่อเติมทางเดินหลังอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาต จึงมิใช่ผู้ถูกระทบสิทธิ ไม่อาจอ้างสิทธิที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนก่อนออกคำสั่ง ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้

คำถามข้อ ๒๔ กรณีป้ายโฆษณาที่ติดตั้งอยู่บนดาดฟ้าของอาคาร เป็นการกระทำความผิดฐานก่อสร้างอาคารโดยมิได้รับอนุญาตหรือตัดแปลงอาคารโดยมิได้รับอนุญาต และต้องออกคำสั่งกับผู้ใด

คำตอบ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๗๗/๒๕๕๖ มีคำวินิจฉัยว่า โครงเหล็กป้ายโฆษณาที่ติดตั้งบนดาดฟ้าเป็นอาคารตามมาตรา ๔(๓) (ข) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เมื่อการก่อสร้างโครงเหล็กป้ายโฆษณาที่ติดตั้งอยู่บนดาดฟ้าของอาคารเป็นการกระทำต่อตัวอาคารที่มีอยู่เดิมและเป็นการเพิ่มน้ำหนักให้แก่ตัวอาคารเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดจึงมีลักษณะเป็นการตัดแปลงอาคาร

๑) หากกรณีมีผู้เช่าทำสัญญาเช่าสถานที่บนบนดาดฟ้าของอาคารเพื่อติดตั้งโครงเหล็กป้ายโฆษณา ผู้เช่าจึงเป็นผู้ครอบครองอาคารในส่วนดาดฟ้าของอาคารที่พิพาท เมื่อมีการติดตั้งโครงเหล็กป้ายโฆษณาโดยไม่ได้รับอนุญาต เจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้เช่าระงับการก่อสร้างอาคาร (ป้ายโฆษณา) ห้ามใช้หรือเข้าไปในส่วนใดๆของอาคารที่เป็นโครงเหล็กป้ายโฆษณา และให้รื้อถอนโครงเหล็กป้ายโฆษณาได้

๒) เจ้าของอาคารมีหน้าที่ยื่นขออนุญาตหรือแจ้งการตัดแปลงอาคารเดิมพร้อมโครงเหล็กป้ายดังกล่าวตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบกับข้อ ๖ ของข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๔๔ และกรณีเป็นการตัดแปลงอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดังนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของอาคารระงับการก่อสร้างตัดแปลงอาคารและให้มีการแก้ไขอาคารพร้อมทั้งยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารได้ตามมาตรา ๔๐ (๑) และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้

/คำถาม...

คำถามข้อ ๒๕ ตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ได้กำหนดเรื่องการลงสมุดคุดีไว้ นั้น กรณีคดีเก่าๆ จะลงข้อมูลอย่างไร และลงคุดีอย่างไร

คำตอบ การลงสมุดคุดีให้ลงเลขคดีตามปีปฏิทิน โดยใช้วันที่ซึ่งปรากฏตามรายงานพบการกระทำความผิด และเพื่อให้เลขคดีตรงกันระหว่างสำนักงานเขตกับสำนักเทศกิจ จึงให้ใช้เลขคดีของสำนักงานเขตเป็นหลัก ซึ่งจะได้มีการประชุมร่วมกันเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

คำถามข้อ ๒๖ กรณีมีการฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ ห้ามเข้า ต้องมีการตรวจสอบการฝ่าฝืนทุกวันไว้เป็นหลักฐานหรือไม่

คำตอบ กรณีดังกล่าวเจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธาที่รับผิดชอบต้องตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าผู้รับคำสั่งได้ดำเนินการตามคำสั่งหรือไม่ หากพบว่ามีกรณีฝ่าฝืนคำสั่งให้ทำรายงานเสนอผู้อำนวยการเขตทันที เพื่อสั่งการให้ฝ่ายเทศกิจจัดทำหนังสือมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธาไปร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ เพื่อขอให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเพิ่มเติมในความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นทุกฐานความผิด โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธาต้องตรวจสอบเป็นประจำทุกวัน และรายงานอย่างต่อเนื่องสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง และให้รวบรวมผลการฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งพนักงานสอบสวนทุก ๓๐ วัน จนกว่าผู้กระทำความผิดจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๗

คำถามข้อ ๒๗ กรณีอาคารประเภทควบคุมการใช้ประเภทหนึ่ง เปลี่ยนเป็นอาคารประเภทไม่ควบคุมการใช้ อีกประเภทหนึ่ง จะต้องดำเนินการอย่างไร

คำตอบ ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๓ ได้กำหนดไว้ว่า ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ ใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารดังกล่าวเพื่อกิจการตามมาตรา ๓๒ ซึ่งเป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือได้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบแล้ว หรือเปลี่ยนการใช้อาคารประเภทควบคุมการใช้สำหรับกิจการหนึ่งไปใช้เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้สำหรับอีกกิจการหนึ่ง แต่ในกรณีเปลี่ยนอาคารประเภทควบคุมการใช้ประเภทหนึ่ง เป็นอาคารประเภทไม่ควบคุมการใช้ อีกประเภทหนึ่ง มิได้มีกฎหมายบัญญัติห้ามการกระทำนั้นแต่อย่างใด

/คำตอบ...

คำถามข้อ ๒๘ ตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๗ ในส่วนของการดำเนินคดีอาญา ซึ่งกำหนดให้ฝ่ายโยธารวบรวมเอกสารและมอบคดีให้ฝ่ายเทคนิคไปร้องทุกข์ กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนนั้น ตามตัวอย่างหนังสือมอบอำนาจร้องทุกข์ แบบ ส.๔ จะขอเปลี่ยนชื่อ ส่วนราชการท้ายแบบหนังสือมอบอำนาจร้องทุกข์จาก “ฝ่ายโยธา” เป็น “ฝ่ายเทคนิค” ได้หรือไม่

คำตอบ กรณีขอเปลี่ยนชื่อหน่วยงานท้ายหนังสือมอบอำนาจร้องทุกข์ แบบ ส.๔ จาก “ฝ่ายโยธา” เป็น “ฝ่ายเทคนิค” นั้น เห็นว่าเป็นกรณีที่ได้หารือร่วมกันระหว่างสำนักเทคนิค สำนักงานกฎหมายและคดี และผู้แทนประธานกลุ่มเขตแล้วได้ข้อยุติว่าให้ระบุเป็นฝ่ายโยธาเนื่องจากเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะนายช่าง นายตรวจ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและเป็นผู้รับมอบอำนาจให้ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อสถานีตำรวจนครบาลท้องที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการประสานทางคดีในการให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานสอบสวน

คำถามข้อ ๒๙ คดีอาคารเก่าๆ เป็นการบังคับคดีตามคำพิพากษา แต่ปัจจุบันได้มีการแก้ไขกฎหมาย โดยให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเข้าบังคับหรือถอนอาคารได้เอง แต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่กล้าที่จะเข้าดำเนินการ รื้อถอนอาคารเอง เพราะเกรงว่าจะถูกเจ้าของอาคารฟ้องกลับในข้อหาบุกรุกและทำให้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายอาญา

คำตอบ กรณีเจ้าของอาคารไม่ยินยอมให้ทำการรื้อถอนอาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ได้มีคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๑๔/๒๕๕๘ ซึ่งได้มีคำสั่งกรณียื่นขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมหรือ กักขังบุคคลผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยว่า “เจ้าพนักงาน ท้องถิ่นมีอำนาจพิจารณาใช้กำลังเข้าทำการรื้อถอนอาคารได้ แต่ต้องกระทำพอสมควรแก่เหตุเท่าที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยบังคับรื้อถอนตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งหากการดำเนินการรื้อถอนอาคารของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นไปโดยชอบ ด้วยกฎหมายแล้ว ก็ไม่ต้องกลัวว่าจะถูกฟ้องร้องดำเนินคดี”

คำถามข้อ ๓๐ กรณีคดีอาคารได้มีการออกคำสั่งกับนิติบุคคลและกรรมการ ต่อมาอาคารนั้นได้มีการแก้ไข เสร็จแล้วและจะยุติคดี แต่มีการเปลี่ยนตัวกรรมการ สามารถยุติการดำเนินการทางปกครองได้หรือไม่

คำตอบ เมื่อการรื้อถอนอาคารได้ดำเนินการเสร็จสิ้น หรืออาคารที่เกิดเหตุได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง และได้รับอนุญาตโดยถูกต้องแล้ว สำนักงานเขตโดยฝ่ายโยธาสามารถขออนุมัติยุติการดำเนินการทางปกครอง ต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยผ่านสำนักเทคนิคได้ แม้บริษัทดังกล่าวจะมีการเปลี่ยนตัวกรรมการก็ตาม

/คำถาม...

คำถามข้อ ๓๑ สำนักงานเขตได้ออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นกับเจ้าของป้ายโฆษณา ซึ่งก่อสร้างบนอาคาร ตึกแถวโดยไม่ได้รับอนุญาตครบทุกขั้นตอนแล้ว แต่เจ้าหน้าที่ไม่ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แน่ชัดว่าเป็น โครงสร้างของอาคารตึกหลังใด ระหว่างมีการเพิกถอนคำสั่งเดิมเพื่อออกคำสั่งใหม่ ได้มีการรื้อถอนป้าย โฆษณาดังกล่าวออกไปแล้ว ควรดำเนินการอย่างไร

คำตอบ กรณีดำเนินการทางปกครอง เมื่อได้มีการรื้อถอนอาคาร (ป้ายโฆษณา) ซึ่งก่อสร้างบนอาคาร ตึกแถวโดยไม่ได้รับอนุญาตออกไปแล้ว ถือว่าไม่มีมูลความผิดตามกฎหมายที่จะบังคับให้เจ้าของอาคารต้อง รื้อถอนอาคารอีก จึงไม่ต้องออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นใดๆ อีก โดยให้สำนักงานเขตส่งเรื่องขออนุมัติยุติ การดำเนินการทางปกครองพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องมายังสำนักเทศกิจ เพื่อสำนักเทศกิจจะได้ พิจารณาเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่ออนุมัติยุติการดำเนินการทางปกครองต่อไป แต่ในส่วนของ การดำเนินการทางอาญา เมื่อมีการก่อสร้างอาคาร (ป้ายโฆษณา) ซึ่งก่อสร้างบนอาคารตึกแถวโดยไม่ได้รับอนุญาต มูลคดีเกิดขึ้นเป็นความผิดสำเร็จตั้งแต่มีการก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตแล้ว จึงต้องมีการดำเนินคดีอาญา กับผู้กระทำการฝ่าฝืนต่อไป

คำถามข้อ ๓๒ ตามโครงการตรวจก่อนซื้อไม่ต้องรื้อภายหลัง สำนักงานเขตมีหนังสือแจ้งกรมที่ดินไปแล้ว แต่ไม่ได้รับความร่วมมือ จะมีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร

คำตอบ หากไม่ได้รับความร่วมมือ สำนักงานเขตควรทำเรื่องเสนอผู้บริหารเพื่อประสานความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานในนามกรุงเทพมหานครกับกรมที่ดินต่อไป

คำถามข้อ ๓๓ เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งให้รื้อถอนอาคารและสำนักงานเขตเข้าทำการรื้อถอน อาคารเองแล้ว ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงเจ้าของอาคาร จะเรียกค่ารื้อถอนได้จากใคร

คำตอบ เมื่อสำนักงานเขตได้ออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้เจ้าของอาคารเดิมรื้อถอนอาคารและต่อมา สำนักงานเขตได้เข้าทำการรื้อถอนอาคารเองเสร็จสิ้นแล้ว แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ในภายหลัง สำนักงานเขตสามารถเรียกค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนอาคารได้จากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร หรือบุคคลใด ซึ่งเป็นอยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองโดยต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสิบห้าต่อปี ของค่าใช้จ่ายดังกล่าว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

คำถามข้อ ๓๔ สำนักการโยธาส่งเรื่องให้สำนักงานเขตดำเนินคดีเรื่องมาตรการป้องกันมลภาวะด้านฝุ่น ละออง ซึ่งสำนักงานเขตได้ออกคำสั่งทางปกครองโดยเจ้าของอาคารได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมาย กำหนดแล้ว ทว่ามีได้มีการแจ้งความดำเนินการทางอาญาและเจ้าหน้าที่ที่ทำเรื่องได้เกษียณไปแล้ว สำนักงานเขตจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

/คำถาม...

คำตอบ การดำเนินการทางปกครอง เมื่อเจ้าของอาคารหรือผู้ก่อสร้างอาคารได้จัดให้มีมาตรการในการควบคุมและป้องกันการเกิดฝุ่นละอองจากการก่อสร้างอาคารแล้ว ถือว่ามีการแก้ไขอาคารตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่ความผิดทางอาญายังคงมีอยู่ หากไม่มีการดำเนินคดีอาญาและคดีขาดอายุความไปแล้ว ให้สำนักงานเขตสรุปเรื่องแจ้งขอยุติการดำเนินการทางปกครองพร้อมสาเหตุที่คดีขาดอายุความและเอกสารหลักฐานต่างๆ เสนอไปยังสำนักเทคนิคเพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

คำถามข้อ ๓๕ สำนักการโยธาส่งสำนวนคดีก่อสร้างสะพานผิดไปจากแบบที่ได้รับอนุญาตให้สำนักงานเขตดำเนินการ ซึ่งสำนักงานเขตได้ออกคำสั่ง ค.๓ และ ค.๑๐ แล้ว แต่สะพานก่อสร้างเสร็จก่อนออกคำสั่งให้รื้อถอนอาคารและมีแนวโน้มว่าจะมีการยกสะพานดังกล่าวให้กรุงเทพมหานคร จะต้องออกคำสั่งให้รื้อถอนอาคารกับใคร

คำตอบ หากผู้นั้นยังคงเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ จึงต้องออกคำสั่งทั้งทางปกครองและดำเนินการทางอาญากับผู้ดำเนินการก่อสร้างสะพานซึ่งเป็นผู้กระทำความผิด

คำถามข้อ ๓๖ อาคารถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ต่อมาได้มีการแก้ไขโดยถูกต้องแล้ว แต่ไม่เคยส่งข้อมูลคดีให้สำนักเทคนิค หากจะยุติคดีต้องส่งให้สำนักเทคนิคอีกหรือไม่

คำตอบ กรณีดังกล่าวเมื่ออาคารที่เกิดเหตุได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง และได้รับอนุญาตโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว หรือเมื่อการรื้อถอนอาคารได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว หากสำนักงานเขตจะขออนุมัติยุติการดำเนินการทางปกครองต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะต้องรวบรวมเอกสารหลักฐานให้สำนักเทคนิคตรวจสอบภายใน ๓๐ วัน นับจากได้รับหนังสือจากสำนักงานเขต และเมื่อตรวจสอบแล้วเห็นว่าอาคารดังกล่าวได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงและได้รับอนุญาตโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว หรือการรื้อถอนอาคารได้ดำเนินการเป็นไปโดยถูกต้องชอบด้วยกฎหมายแล้ว สำนักเทคนิคจะทำความเห็นนำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติยุติการดำเนินการทางปกครองต่อไป ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามหนังสือกรุงเทพมหานครที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๒๒

คำถามข้อ ๓๗ สำนักงานเขตออกคำสั่ง ค.๓ และ ค.๑๐ แล้ว เจ้าของอาคารไม่อุทธรณ์คำสั่งต่อมาสำนักงานเขตออกคำสั่ง ค.๑๕ เจ้าของอาคารยื่นอุทธรณ์คำสั่ง จะมีผลต่อคำสั่ง ค.๓ และ ค.๑๐ รวมถึงการปรับรายวันตามคำสั่งนั้นๆ หรือไม่

คำตอบ กรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่ง ค.๓ ค.๑๐ และ ค.๑๕ เป็นการออกคำสั่งทางปกครอง คู่กรณีมีสิทธิอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งได้ การที่เจ้าของอาคารใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งให้รื้อถอนอาคาร (ค.๑๕) โดยมีได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่ง ค.๓ และ ค.๑๐ ดังนั้น คำสั่ง ค.๓ และ ค.๑๐ ที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วย่อมมีผลใช้บังคับบุคคลผู้นั้นตั้งแต่วันที่รับแจ้งเป็นต้นไปและมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลโดยเงื่อนไขหรือเหตุอื่น ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น เมื่อยังคงฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงมีความผิดและสามารถดำเนินการเพื่อปรับรายวันได้ต่อไป

ส่วนที่ ๒ ปัญหาการดำเนินการทางคดีอาญา

คำถามข้อ ๑ คดีอาญาเมื่อแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแล้ว แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้ ทำให้คดีไม่ยุติ

คำตอบ การจับกุมตัวผู้ต้องหาเป็นกระบวนการติดตามผู้ต้องหาเพื่อดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของตำรวจ แต่สำนักงานเขตมีหน้าที่ในการติดตามผลการดำเนินคดีอาญาจากพนักงานสอบสวน โดยฝ่ายโยธาต้องมีหนังสือประสานติดตามขอทราบผลคดีจากสถานีตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบ ทุก ๓ เดือน จนกว่าคดีจะถึงที่สุด ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธาและฝ่ายเทศกิจอาจช่วยติดตามตัวผู้กระทำความผิด ณ อาคารหรือบริเวณที่กระทำการฝ่าฝืน เพื่อเป็นการช่วยเหลือพนักงานสอบสวนอีกทางหนึ่ง หากพบตัวผู้กระทำความผิดหรือมีข้อมูลอันอาจทำให้มีผลต่อการดำเนินคดี ให้รีบประสานพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบโดยเร่งด่วน โดยให้ฝ่ายโยธาและฝ่ายเทศกิจรายงานผลการติดตามตัวผู้กระทำความผิดให้ผู้อำนวยการเขตทราบเป็นระยะๆ ทั้งนี้ ตามหนังสือกรุงเทพมหานครที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๙ ดังนั้น ในส่วนของการดำเนินคดีอาญาจึงต้องรอผลคดีอาญาจนกว่าคดีจะถึงที่สุด เช่น ศาลพิพากษาหรือคดีขาดอายุความ จึงจะสามารถสรุปรายงานผลการดำเนินคดีอาญาให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อโปรดทราบต่อไปได้

คำถามข้อ ๒ พนักงานสอบสวนไม่เร่งรัดดำเนินคดีอาญา คดีล่าช้าเป็นผลให้เจ้าของอาคารไม่เกรงกลัวและทำให้คดีอาญาขาดอายุความ

คำตอบ เมื่อสำนักงานเขตได้ดำเนินการตามหน้าที่ในฐานะผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารได้ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนแล้ว การดำเนินคดีอาญาจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครเพื่อให้เจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครเป็นพนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนความผิดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่รับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะแก้ไขปัญหาการดำเนินคดีอาญาให้มีความมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำถามข้อ ๓ พนักงานสอบสวนไม่รับแจ้งความดำเนินคดี ต้องรอให้ผู้บังคับบัญชาสั่งการก่อนจึงจะดำเนินการได้

คำตอบ ในกรณีที่ยังไม่สามารถร้องทุกข์กล่าวโทษได้ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธาที่ได้รับมอบอำนาจรายงานผู้อำนวยการเขตถึงสาเหตุดังกล่าวโดยเร็ว เพื่อมีหนังสือเรียนผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลท้องที่นั้นเพื่อทราบเหตุดังกล่าวและให้ดำเนินการรับเรื่องการร้องทุกข์กล่าวโทษให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ โดยให้ปฏิบัติตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๗

/คำถามข้อ ๔...

คำถามข้อ ๔ สถานีตำรวจไม่แจ้งผลคดีอาญาให้ทราบ ส่งผลให้ไม่สามารถยุติคดีได้

คำตอบ ให้สำนักงานเขตโดยฝ่ายโยธามีหนังสือประสานติดตามขอทราบผลคดีจากสถานีตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบทุก ๓ เดือน จนกว่าคดีจะถึงที่สุด หากสำนักงานเขตไม่ได้รับแจ้งความคืบหน้าการดำเนินคดีอาญาให้สำนักงานเขตมีหนังสือหรือประสานสำนักเทศกิจเพื่อทำหนังสือแจ้งกองบัญชาการตำรวจนครบาลให้สั่งการสถานีตำรวจนครบาลท้องที่นั้นๆ ต่อไป

คำถามข้อ ๕ กระบวนการในการดำเนินคดีอาญาต้องประสานหน่วยงานภายนอก จึงไม่มีความคล่องตัวเกิดความล่าช้า

คำตอบ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครเป็นพนักงานสอบสวนโดยมีอำนาจสอบสวนความผิดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะทำให้การใช้มาตรการทางอาญามีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป

คำถามข้อ ๖ เมื่อแจ้งความดำเนินคดีแล้ว พนักงานสอบสวนไม่สอบปากคำทันที หรือเรียกสอบปากคำล่าช้า

คำตอบ หากเป็นกรณีพนักงานสอบสวนไม่รับร้องทุกข์กล่าวโทษ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธาที่ได้รับมอบอำนาจรายงานผู้อำนวยการเขตถึงสาเหตุดังกล่าวโดยเร็ว เพื่อมีหนังสือเรียนผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลท้องที่นั้น เพื่อทราบเหตุดังกล่าวและให้ดำเนินการรับเรื่องการร้องทุกข์กล่าวโทษให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ โดยให้ปฏิบัติตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๗ ส่วนการเรียกสอบปากคำเป็นอำนาจหน้าที่รับผิดชอบของพนักงานสอบสวนซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในการสืบสวนสอบสวนเพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำผิด โดยสามารถเรียกผู้เสียหายหรือบุคคลใดซึ่งมีเหตุอันสมควรเชื่อว่าอาจเป็นประโยชน์แก่คดี ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๓๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

คำถามข้อ ๗ อาคารที่มีการกระทำผิดได้รื้อถอนแล้ว แต่ไม่สามารถติดตามผลทางอาญาจากสถานีตำรวจนครบาลพื้นที่ที่เกิดเหตุได้

คำตอบ ให้สำนักงานเขตโดยฝ่ายโยธาดำเนินการมีหนังสือประสานติดตามขอทราบผลคดีจากสถานีตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบทุก ๓ เดือน จนกว่าคดีจะถึงที่สุด ทั้งนี้ ตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๙ และหากสำนักงานเขตไม่ได้รับแจ้งความคืบหน้าการดำเนินคดีอาญาให้สำนักงานเขตมีหนังสือหรือประสานสำนักเทศกิจ เพื่อทำหนังสือแจ้งกองบัญชาการตำรวจนครบาลให้สั่งการสถานีตำรวจนครบาลท้องที่นั้นๆ ต่อไป

/คำถามข้อ ๘...

คำถามข้อ ๘ กรณีคดีอาคารเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ มีการกระทำความผิดฐานก่อสร้างอาคารผิดจากแบบที่ได้รับอนุญาต และก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาต การที่สำนักงานเขตใช้ดุลพินิจไม่ดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดบางคนเพราะเห็นว่าไม่มีเจตนากระทำความผิด เนื่องจากได้มีการแก้ไขอาคารแล้วนั้น ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คำตอบ ความผิดอาญาทั้งสองฐานดังกล่าว (ฐานก่อสร้างอาคารผิดจากแบบที่ได้รับอนุญาต และก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาต) เป็นความผิดอาญาแผ่นดินโดยไม่สามารถยอมความได้ ดังนั้น สำนักงานเขตจึงต้องดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทุกคนที่เกี่ยวข้อง เพราะความผิดสำเร็จแล้ว และสำนักงานเขตไม่ควรใช้ดุลพินิจไม่ดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดบางคนเพราะเห็นว่าไม่มีเจตนากระทำความผิดเนื่องจากได้มีการแก้ไขอาคารให้ถูกต้องตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว แต่ควรให้เป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการซึ่งมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

คำถามข้อ ๙ ในส่วนของการดำเนินคดีอาญา กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งว่าหาสำนวนไม่พบ คดีขาดอายุความหรือพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง จะเข้าดำเนินการรื้อถอนอาคารได้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ การดำเนินการทางปกครองและทางอาญาต้องพิจารณาแยกจากกัน หากการดำเนินการทางปกครองชอบด้วยกฎหมาย เช่น ออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้รื้อถอนอาคารโดยชอบด้วยกฎหมายและมีการแจ้งคำสั่งให้ผู้รับคำสั่งโดยชอบแล้ว ซึ่งสำนักงานเขตสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยนำกำลังเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตเข้ารื้อถอนอาคารให้เป็นไปตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ต่อไป

คำถามข้อ ๑๐ การดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายใหม่เกี่ยวกับนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ต้องดำเนินการอย่างไรต่อกรรมการหรือผู้จัดการทุกคนของนิติบุคคลนั้น

คำตอบ หากกรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลอยู่ในฐานะตามกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งได้ เช่น มีฐานะเป็นเจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ย่อมมีอำนาจออกคำสั่งให้กับกรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลผู้นั้นได้ตามปกติ ส่วนการดำเนินคดีอาญายังคงต้องดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทุกคนที่เกี่ยวข้องและทุกฐานความผิด แต่กรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลผู้ใดจะมีความผิดหรือไม่ย่อมเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนซึ่งดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าเป็นผู้กระทำผิด หรือการสั่งคดีของพนักงานอัยการต่อไป

คำถามข้อ ๑๑ การดำเนินคดีอาญากับนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดตามกฎหมายใหม่ เมื่อกฎหมายใหม่มีผลใช้บังคับแล้ว สามารถนำมาบังคับย้อนหลังได้หรือไม่

คำตอบ กรณีกฎหมายที่แก้ไขใหม่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดสามารถนำมาบังคับย้อนหลังกับผู้กระทำความผิดได้ตามประมวลกฎหมายอาญา กรณีนี้แม้กฎหมายจะได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักกฎหมายในการดำเนินคดีอาญากับนิติบุคคลใหม่ โดยเป็นการกำหนดตัวบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจนมิใช่อาศัยข้อสันนิษฐานของกฎหมายเพียงสถานะของบุคคลเป็นเงื่อนไขเท่านั้น โดยกรุงเทพมหานครยังคงต้องดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ ที่เกิดเหตุเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทุกคนที่เกี่ยวข้องและทุกฐานความผิด แต่กรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลผู้ใดจะมีความผิดหรือไม่ย่อมเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนซึ่งดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าเป็นผู้กระทำความผิด หรือการสั่งคดีของพนักงานอัยการต่อไป

คำถามข้อ ๑๒ การดำเนินคดีอาญากับนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดตามกฎหมายใหม่ มีผลต่อการดำเนินการทางปกครองหรือไม่ ต้องออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นกับผู้ใดบ้าง

คำตอบ ไม่มีผลต่อการออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่อย่างใด โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นยังคงมีอำนาจในการออกคำสั่งโดยพิจารณาว่าบุคคลนั้นอยู่ในฐานะตามกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

คำถามข้อ ๑๓ ในหนังสือแจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีกับนิติบุคคล พนักงานสอบสวนให้ระบุด้วยว่าจะดำเนินคดีกับใคร เช่น ให้ออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นกับกรรมการด้วยจึงจะรับแจ้งความ ถ้าไม่ระบุชื่อกรรมการได้หรือไม่

คำตอบ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกคำสั่งให้กับบุคคลใดนั้นต้องพิจารณาให้ได้ความว่า บุคคลดังกล่าวอยู่ในฐานะตามที่กฎหมายกำหนดที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งได้หรือไม่ เช่น เจ้าของอาคาร หรือผู้ครอบครองอาคาร ดังนั้น หากข้อเท็จจริงไม่ปรากฏหลักฐานว่า กรรมการอยู่ในฐานะใดๆ ตามที่กฎหมายกำหนด จึงไม่อาจออกคำสั่งให้กับกรรมการผู้นั้นได้ กรณีพนักงานสอบสวนให้ระบุว่า จะดำเนินคดีกับใครนั้น เห็นว่าความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเป็นความผิดอาญาแผ่นดินไม่อาจยอมความได้ ซึ่งการร้องทุกข์กล่าวโทษหาจำต้องระบุผู้กระทำความผิดไม่ แต่กฎหมายได้บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่ต้องสืบสวนสอบสวนเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

/คำถามข้อ ๑๔...

คำถามข้อ ๑๔ คดีอาญาศาลมีคำพิพากษาในความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ปรับรายวัน จนกว่าจะมีการแก้ไขอาคารให้ถูกต้อง ปัจจุบันอาคารยังไม่มีแก้ไข จะดำเนินการอย่างไร

คำตอบ กรณีนี้เป็นการบังคับคดีตามคำพิพากษาทางอาญา เมื่อคำพิพากษาระบุว่าให้ปรับจำเลยเป็นรายวัน จนกว่าจะมีการแก้ไขอาคารให้ถูกต้อง ให้ฝ่ายโยธาตรวจสอบว่าจำเลยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตั้งแต่วันใด ถึงวันใด โดยให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วบันทึกรายงานพร้อมภาพถ่าย หรือกระทำการอื่นใดเพื่อเป็นหลักฐาน ทุกวัน จนกว่าจำเลยจะได้มีการแก้ไขอาคารให้ถูกต้องตามคำพิพากษาและให้ฝ่ายโยธารวบรวมหลักฐานให้ ฝ่ายเทศกิจเพื่อประสานพนักงานอัยการขอให้ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษานั้น โดยให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกว่าจำเลยจะได้มีการแก้ไขอาคารให้ถูกต้องตามคำพิพากษา ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามหนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๑๔๐๕/๑๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๑๑ วรรค ๓

คำถามข้อ ๑๕ การปรับรายวันหลายฐานความผิด จะนับอายุความอย่างไรว่าคดีขาดอายุความหรือไม่

คำตอบ การนับอายุความของฐานความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารต้องพิจารณาตาม ประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น เมื่ออัตราโทษของฐานความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร มีอัตราโทษจำคุกกว่า ๑ เดือน ถึง ๑ ปี จึงมีอายุความ ๕ ปี ซึ่งหากมิได้ฟ้องและนำตัวผู้กระทำความผิดมาศาล ภายใน ๕ ปี นับแต่วันกระทำความผิด คดีจึงขาดอายุความ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙๕ (๔) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ส่วนการฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นในความผิดแต่ละฐานซึ่งมีโทษปรับรายวัน การนับอายุความแต่ละ คำสั่งของฐานความผิดนั้นๆ มีความแตกต่างกัน ซึ่งต้องศึกษาตามแนวทางจากคำพิพากษาของศาล เพื่อประกอบการพิจารณาแต่ละกรณีไป เช่น การเริ่มนับอายุความของการฝ่าฝืนคำสั่งระงับ อายุความฟ้องร้อง นับถัดจากวันที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงอันเป็นการฝ่าฝืนนั้นเสร็จ และความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่งให้รื้อถอนเริ่มเกิด เป็นความผิดขึ้นนับแต่วันที่ฝ่าฝืนไม่ยอมรื้อถอนและเป็นความผิดต่อเนื่องตราบเท่าที่ยังคงฝ่าฝืนอยู่ตลอดมา อายุความจึงยังไม่เริ่มนับและจะเริ่มเมื่อได้ปฏิบัติรื้อถอนอาคารเป็นไปตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๓๓๐/๒๕๔๐)